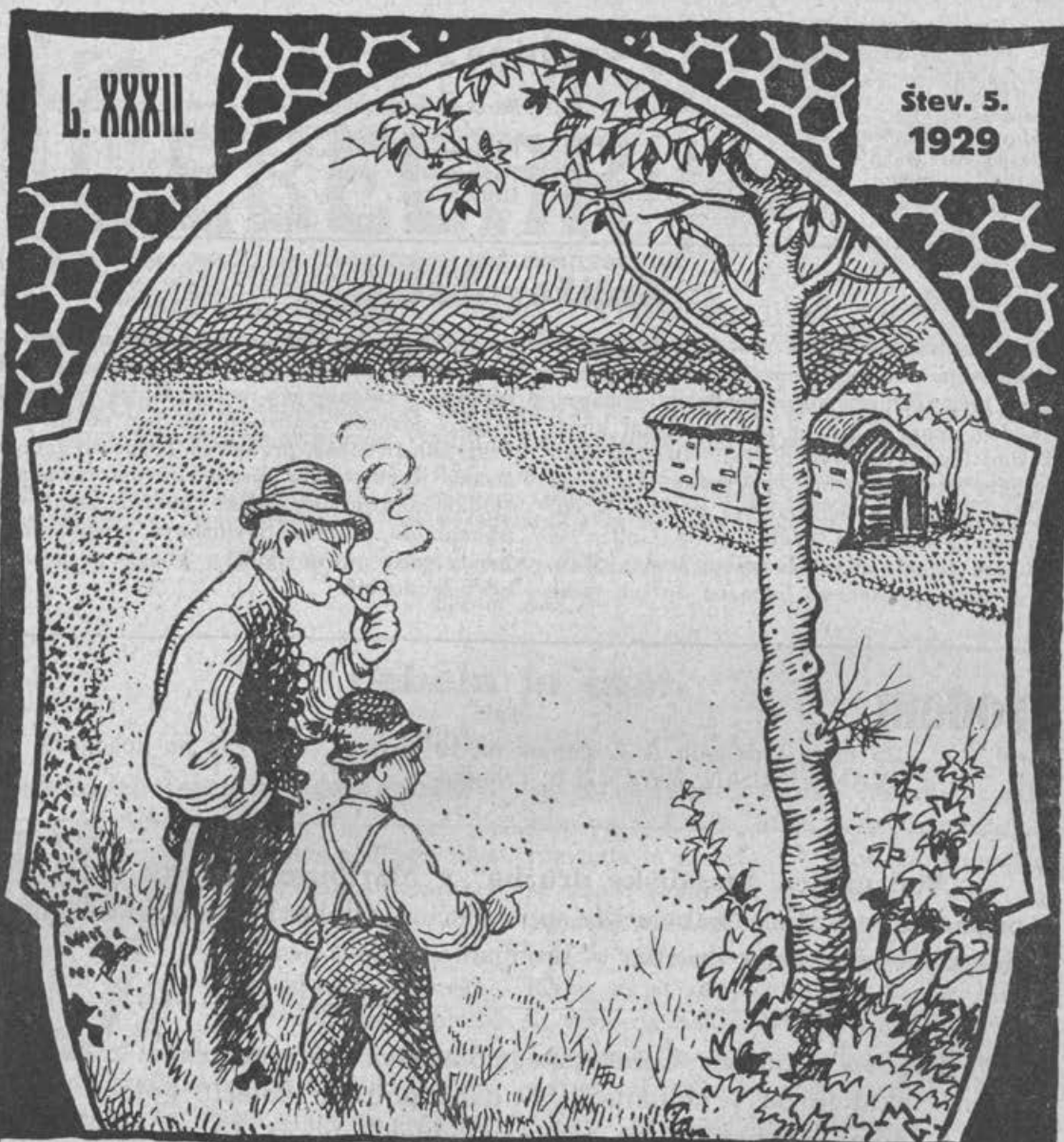

L. XXXII.

Štev. 5.
1929

 SLOVENSKI
ČEBELAR
GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA
ZA SLOVENIJO

Vsebina:

Čebela in cvet	65	Poročilo o občnem zboru »Zveze čebelar- skih podružnic za Mariborsko oblast«	76
Izdelovanje kranjičev	67	Predavanja in tečaji	79
Nekaj o narejencih	71	Podružnične vesti	79
Ugodno — usodno	73	Drobiz	79
Opazovalne postaje	74		

Književnost.

Savinšek: Izpod Golice. Povest z gorenjskih planin. (Ljudska knjižnica, 29. zvezek.) Ljubljana, 1928. Založila Jugoslovanska knjigarna. Str. 349, cena 30 Din, v platno vezani knjigi 42 Din. Izvirne ljudske povesti postajajo zadnja leta pri nas vedno bolj redke. Ta je pa pristno slovenska in še dobra povrh. V čudovitem planinskem svetu okrog Golice se godi vse dejanje in vsaka beseda izraža iskreno in toplo pisateljevo ljubezen do teh naših

prelepih planin. Burno, nevarnosti in romantike polno tihotapljenje čez Karavanke iz Avstrije v Jugoslavijo in obratno je popisano s tako nazorno realistikom, da pač ne bo povesti odložil nihče, preden ne dospe do zadnje strani. Ker je delo pisano izredno živahno, gladko in v pristni ljudski govorici, smo prepričani, da postane Savinškova povest prav kmalu naša prava ljudska knjiga in bo šla od hiše do hiše.

Prodajam

25 novo izdelanih A.-Ž. panjev na 10 okvirov. — Cena po dogovoru. —
IVAN FURLAN, Verd 12, p. Vrhnika.

„**Podružnica kmetijske družbe**“ v Mariboru (Meljska ulica), bo v prihodnje prodajala čebelarke potrebščine; dobavljal jih bo blagovni oddelek Čebelarskega društva v Ljubljani.

Blagovni oddelek Čebelarskega društva ne razpolaga z lastnim osebjem; zato je od 1. januarja 1929 dalje potreba določiti gotove dneve in ure v tednu, ob katerih bo blagovni oddelek odprt, to pa vsled nekih notranjih sprememb v poslovanju Jugoslovanske knjigarne. S tem naznajo, da morejo čebelarji v prihodnje v blagovnem oddelku kupiti potrebno blago samo vsak ponedeljek, sredo in soboto dopoldne od 8. do 12. ure. Druge dneve blagovni oddelek sploh ne more prodajati čebelarskih potrebščin.

Čebelarsko društvo za Slovenijo
Blagovni oddelek - Ljubljana.

GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO V LJUBLJANI

UREJUJE AVGUST BUKOVEC, LJUBLJANA, GRUBERJEVO NABREŽJE ŠTEV. 14

Sklep za uredništvo 20. dne vsakega meseca. Pisma v društvenih zadevah je naslavljali na „Čebelarsko društvo za Slovenijo v Ljubljani“. Naslov za denarne in blagovne pošiljke (vosek), naročila na čebelarske potrebščine: Blagovni oddelek „Čebelarskega društva za Slovenijo v Ljubljani“, lugoslov. knjigarna

V Ljubljani, dne 1. maja 1929. / Številka 5.

Letnik XXXII.

Čebela in cvet.

(Dalje.)

J. Mayer v Dobu.

4. Notranji ustroj cveta in njegova oploditev.

zadnjem poglavju smo se seznanili s posameznimi cvetnimi deli. Spoznali smo bistvo in važnost tega ali onega. Med vsemi pa je plodnica oni del, za katerega skrbi rastlina najbolj.

Saj je v plodnici temelj nesmrtnemu življenju rastline. V njej se razvije ona skrivnostna sila, ki iz nje požene novo bitje, nova ustvarjajoča sila, ki tiči v semenu.

Da si rastlina zarodi seme, žrtvuje vso svojo hrano, vse svoje sile; nekatere rastline žrtvujejo celo same sebe. S svojo srčno krvjo napoji skrivnostno kal v semenu, v njem nagrmadi velike zaklade hrane. Rastlina sama pa se izčrpa in odmrje.

Ta kal novega življenja je poglobitvi smoter vsakega cveta.

Živali in rastline, ki stoje še na najnižji stopnji razvoja, to je glivice in bakterije, se razmnožujejo z delitvijo. Razvito bitje

se ob ugodnem trenutku razdeli ali razcepi na dva dela, ki se potem samostojno razvijata in rasteta. Ob ugodnem trenutku se zopet razdelita na dva dela, in to se ponavlja v brezkončnost. Pri teh organizmih je razmnoževanje zelo enostavno in lahko, ni pa več tako enostavno pri bitjih, ki stoje na nekoliko višji stopnji razvoja. Ta porabi za doseg istega cilja neprijetno več snovi in moči, pa tudi časa.

Tako pridemo do razvojne stopnje, na kateri se novo življenje razvija iz dveh različnih celic, ki sta se razvili vsaka na drugem organizmu.

Obe celici sta v bistvu različni: ena sprejema oploditev in se razvija — imenujemo jo lahko žensko celico —, druga celica pa oploja in se združuje s prvo — rečemo ji lahko moška celica. Potomstvo nastane pri takih organizmih šele tedaj, ko se združita obe zgoraj imenovani celici. Na kratko: oploditev se izvrši, ko prideta obe razvojni celici v dotiko.

V cvetu se razvijata obe celici v precejšnjih množinah. V plodnici se razvijajo ženske celice, ki jim tudi pravimo jajčje

celice. Razločno jih vidimo le skozi močno povečevalno lečo. Laže najdemo v cvetu oplojujoče moške celice, ki nastopajo včasih v ogromnih množinah in se razvijajo v prašnicah. Te moške celice so pelod ali cvetni prah (obnožina).

Oplojujoči pelod mora priti v dotiko z jajčno celico. Ker sta obe celici ločeni, včasih daleč vsaksebi, morajo tuji, zunanji činitelji posredovati zблиžanje. V to služi rastlinam dobro veter, pa tudi voda, v prvi vrsti pa posredujejo med njima razne žuželke, ki nabirajo po cvetju pelod, da se z njim hranijo.

Da se v plodnici razvijejo semenski popki, mora torej ž njo priti v stik svež, čvrst in nepokvarjen pelod. Ker sam ne more v plodnico, posreduje pestična brazda, ki je tako ustvarjena, da lahko sprejema pelodna zrnca. Brazda je na površju hrapava, pokrita z dlačicami. Kadar je zrela za sprejemanje peloda, izloča neko lepljivo tekočino, ki sprejema in veže cvetni prah ter vzbuja in ohranja v njem kaljivost. Na brazdi požene drobno pelodno zrnce tanko cevko skozi pestični vrat do semenskih celic — do jajčje celice v plodnici. Združuje se z njimi in jim odaja svojo vsebino.

5. Oplodba cveta.

S tem je dosegla rastlina namen cveta, ki sedaj zvene. Plodnica se začne razvijati in debeliti. Drugi cvetni deli so odslej nepotrebni in lahko odpadejo. Kadar piha pomladni veter skozi veje sadnih dreves, se usipajo venčni listi že oplojenih cvetov. Kadar neugodno vreme ali drugi škodljivi vzroki zabranjujejo oploditev, ostane cvetje dalje časa sveže, cvete rastlina daljši čas, ker cvet še čaka — oploditve. Včasih se plodnica ne oplodi; tedaj cvet zvene in odpade ves. Le v izrednih primerih se iz cveta razvijejo sadeži, ne da bi se bila plodnica oplodila. To se zgodi pri nekaterih sadnih vrstah in pri kumari (*cucumis sativus*). Temu pojavu pravijo učenjaki partenokarpija. Pri teh plodovih se sicer razvijejo semenski nastavki, včasih tudi

seme, toda to seme ne požene kali; pravimo, da je gluho.

Nehote vprašujemo, zakaj je narava ločila obe ustvarjajoči celici, če ju nato zopet združuje in včasih združi le z veliko težavo, da se razvijejo novi rodovi.

Narava nam odgovarja sama. Pri sorodnicah znanih naših pelargonij, to je pri krvomočnicah (*geraniaceae*) se najprej razvijejo prašniki. Prašnice dozore in se odpro, pelod je dozorel. Ko se je pelod osul in so prašnice prazne, ovenejo in odpadejo. Šele ko v cvetju ni nobenega peloda več, ki bi oplodil plodnico, se razvijejo in dozore brazde. Odkod naj sedaj vzame cvet oplojujoči pelod? Na cvetu ga ni več, zato mora priti z drugega cveta, prinesiti ga mora žuželka. Vemo, da žuželke iščejo cvetni prah za hrano. A kaj naj privede žuželko na cvet, kjer ni več peloda? Na rastlini je mnogo cvetov. Prvi so prašnice že odvrgli in imajo samo še pestiče. Drugi mlajši cvetovi pa imajo ob istem času dozorele prašnike in nudijo žuželkam velike množine peloda. Oba cveta, oni z dozorelim pestičem in oni z dozorelimi prašniki, pa hranita skrivnostne zaklade, s katerimi privabljata žuželke. Med venčnimi listi imajo krvomočnice pet mednikov, ki izločajo dišeči nektar. Ta privablja v prvi vrsti čebelice. Prašne niti so tako usločene, da tvorijo prašnice deseterih prašnikov dva kroga in med njima je mogoč dostop do mednikov. Čebele se gosté izmenoma na cvetovih z razvitimi brazdami in na cvetovih z dozorelim pelodom na prašnikih. Pri tem prinašajo, oziroma odnašajo drobna pelodna zrnca na dlačicah svojega telesa in jih nevede puščajo na lepljivi brazdi.

Oglejmo si še cvet trobentice ali jegliča (*primula acaulis*), vsem dobro znane rastline, ki požene na pomlad mnogo rumenih cvetov iz pritlične listne rožice. Ako prežemo lepo razcveli cvet, najdemo vse zgoraj omenjene dele: cevasto čašo s petimi robovi, dolgocevasti venec iz petih cvetnih-listov, pet prašnikov in lep pestič z nadraslo plodnico.

Kje so nameščeni prašniki? Cevasti venec je nekako v sredini izbočen in tam so prašniki nameščeni na kratkih nitkah. Pestič ima dolg vrat in moli betičasto brazdo malone iz cevke.

Toda niso vsi cveti taki! V cvetu na drugi rastlini opazimo, da je cevka šele blizu roba vzbočena in da so tukaj prašniki nameščeni na kratkih nitih. Pestič nima dolgega vratu in njegova brazda sega samo nekako do srede cevke.

Če zadevo zasledujemo natančneje, najdemo, da ima ena rastlina vse cvetove le ene vrste: ali one z dolgimi vratovi, ali pa take, kjer ima pestič kratek vrat.

Kakšen pomen in namen je v tej različni dolžini pestiča?

Medniki so pri trobentici nameščeni na dnu čaše in izločajo nektar. Čebele in čmrlji kaj radi obletavajo cvetove in srkajo medico. Kadar pomoli žuželka svoj dolgi jeziček v venčno cevko, se z glavo dotakne prašnikov pri tistem cvetu, ki ima prašnike ob robu, odnosno ki ima kratek pestič. Na dlačicah žuželkine glave ostane nekoliko zrnec drobnega peloda in te odnese žuželka nevede s cveta. Ko išče medu

na drugi rastlini, ki ima prašnike sredi cevke, zadene z glavo ob pestično brazdo, ki je sedaj zaradi dolgega vratu blizu roba. Ker je brazda vlažna od lepljivega soka, se je pelodna zrna oprimejo in — cvet je oprашen.

Enako je tudi z drugimi cvetovi. Ko je žuželka pri gorenjem cvetu nevede opljevala brazdo, je z dolgim rilčkom zadela ob prašnike sredi cevke. Tudi od teh je odnesla nekaj peloda, ki ga bo pustila na drugem cvetu, ki ima brazdo komaj do srede cevke. Tako oploja žuželka brazde ene vrste cveta s pelodom druge vrste.

Gotovo se bo marsikdo vprašal, kakšen pomen ima ta dvoličnost?

S poskusi so učenjaki dognali, da se v plodnici razvije le malo ali pa nič semen, ako oplodimo brazdo pestiča s pelodom istega cveta. Če potem tako seme posejemo, nastanejo iz njegga rastlinice, ki se ne morejo razviti, ker so preveč slabotne. Ako pa sami oplodimo brazdo enovrstnega cveta s pelodom drugovrstnega, se v plodnici razvije mnogo semen, iz katerih vzrastejo same čvrste rastline. (Dalje sledi.)

Izdelovanje kranjičev.

Henrik Peternel v Bukovem žlaku.

Ker vse kaže, da se bo v Sloveniji izdelovalo še mnogo kranjičev, je potrebno, da se v »Sl. Č.« objavijo spisi o izdelovanju kranjičev, bodisi izvornih, bodisi izboljšanih, da jih bodo čim bolj pravilno izdelovali.

Da ne postane ta spis preobširen, se sklicujem na svoj spis o lesu za izdelovanje panjev v 1. številki letošnjega »Sl. Č.« in ne bom tam že pojasnjenih stvari ponavljal.

I. Izdelovanje izvornih kranjičev.

Kranjič ima šest delov: dve stranici, sprednjo in zadnjo končnico, pokrov in dno.

Za stranici dobro rabi le široka deska. Najboljša je strženka ali srčnica, in sicer naj bo $2\frac{1}{2}$ cm (palec) močna. Širina deske bodi najmanj 32 cm (12 palcev) na ožjem koncu, ako ni urezana vzporedno. Tako desko je treba najprej po vsej dolžini na obeh $2\frac{1}{2}$ cm širokih robovih (pri lubju) lepo ravno postružiti z dolgim stružnikom. Nato vzamemo kotomer in odmerimo na obeh postružnih straneh stranice, in sicer 70 cm dolge in $13\frac{1}{2}$ cm široke. Ko smo stranice zarisali, vidimo, da jih dobimo iz štirimeterske deske deset in da ostane še približno 50 cm deske. Iz tega ostanka naredimo kasneje dve končnici. V sredi deske nam ostane po vsej dolžini 4 do 5 cm širok trak (lata) s strženom (srcem) v sredi.

Ko smo izžagali vseh deset stranic, postružimo vsako po licu, a le toliko, da jih pobere, kar je kosmatega. Dobro je, če postružimo stranice počez, da ostanejo nekoliko raskave. V vsako stranico napravimo na licu v oba ožja konca 18 mm široko in 12 mm globoko zarezo za obe končnici. Ko imamo za nameravano število panjev dovolj stranic, jih zložimo na suhem in zračnem prostoru v sklad; seveda denemo med posamezne deske letvice, da se deske čim bolj izsušijo.

Glede struženja opozarjam nestrokovne mizarje, da se dado deske le v eni smeri gladko obdelovati. Treba je vedeti samo to, kako je deska stala v drevesu, ko je še rastlo, kar lahko vsak takoj spozna, ako je prečital zgoraj omenjeni članek v 1. št. letošnjega »Sl. Čeb.«. Deska se da gladko stružiti le po hrbtu od zgoraj navzdol, ako smo jo položili tako kakor je rastla; v nasprotni smeri pa po licu. Edino les prav visokih, v strnjenem gozdu vzraslih smrek se da gladko stružiti v vseh smereh.

Za sprednje in zadnje končnice vzamemo tudi 32 cm (12 palcev) široko desko, toda le 2 cm ($\frac{3}{4}$ palca) debelo. To desko moramo isto tako, kakor deske za stranice, ravno postružiti po vsej dolžini, po robih. Potem odmerimo s kotomerom 28 cm dolge in $13\frac{1}{2}$ cm široke končnice od luba deske proti sredini deske na obeh straneh deske. Ko smo končnice zarisali, vidimo, da nam ostane po sredini deske zopet 4 do 5 cm široka lata, ki je za izdelovanje panjev nerabna, ker vsebuje stržen ali srce debela. Ko smo končnice izžagali, jih postružimo po licu ter jih začrtamo, da bodo postružena na obeh straneh ravno 18 mm debele. Ko jih imamo dovolj, jih zložimo v sklad kakor stranice.

Za pokrov in dno vzamemo 32 cm (12 palcev) široke in poldruhi cm (pol palca) močne deske. V ta namen nam rabijo najboljše tiste deske, ki so izrezane iz ploha ali rklja blizu srca ali stržena drevesa. Stržena ne smejo vsebovati. Tako desko postružimo po enem robu (pri lubu) čisto ravno. Nato vzamemo kotomer in zari-

šemo od postruženega roba čez vso širino deske po 70 cm dolge dele za pokrov in 80 cm dolge za dno. Najbolj varčujemo z lesom, ako izkušamo iz 4 m dolge deske dobiti deloma pokrove, deloma podnice, tako da odpade samo les, ki je na koncih deske več ali manj napokan. Lice pokrova in dna postružimo tako, da odstranimo le »kocine«, dobro pa je, ako postružimo pokrov počez, da ostane nekoliko raskav, dno pa po dolžini deske, da je čim gladkejše. Postružene deske zložimo v sklad, med nje denemo letvice, naposled pa obložimo ves sklad s težkim kamenjem, da se deske med sušenjem preveč ne ukrivijo.

Postružene deske se sušijo na suhem, zračnem prostoru prav naglo; čez teden dni že lahko začnemo s podrobnim delom.

Najprej vzamemo po dve stranici, jih zložimo, da pride hrbet na hrbet, ju privijemo v stružnico (skobelnik) in pogladimo predvsem tista roba, ki smo ju obdelali, še preden smo zarisali stranice. Nato zarišemo na vsaki stranici od že izravnane roba širino 13 cm, privijemo deski narobe v stružnico in ju postružimo, tako da sta potem natanko 13 cm široki. Le na ta način je mogoče napraviti popolnoma enako visoke stranice. Mizar lahko izravna hkrati več parov stranic.

Ko so izravnane stranice, vzamemo po eno dno in po en pokrov ter ju prav tako, kakor stranice, izravnamo, i. s. na 30 cm širine. Tudi te deske je mogoče izravnati po več parov obenem. Izravnani pokrov denemo na dno, in sicer lice na lice, ter zarišemo, koliko presega dno pokrov. Ta konec dna (10 cm širine na enem koncu) postružimo tako, da bo bodoča panjska brada od panja proti svojemu koncu močno posneta, to pa zaradi tega, da bo žrelo čebelam bolj vidno in da deževnica ne bo mogla teči skozi žrelo v panj.

Po teh pripravah začnemo panje zbijati. Paziti moramo, da obrnemo vse dele tako, da so postružene strani desak (lica) obrnjene v notranjost panja.

Na vsako stranico pribijemo pokrov s 3 do 4 tovarniškimi, 55 mm (2 palca) dolgimi žebli. Da les ne počí, položimo žebelj z glavico navzdol tam, kjer ga nameravamo zabiti, ter udarimo na konico srednje močno s kladivom, kakor da bi po pomoti hoteli žebelj narobe zabiti. S tem udarcem dosežemo, da se vitre (letni obročki) lesa pod glavico žeblja pretrgajo in se potem žeblju na mestu umikajo, ne da bi vodile razpoko naprej. Konica žeblja zaradi udarca otopi; ko potem žebelj zabijemo, kakor je treba, se vitre pod prodirajočo otopelo konico trgajo, ne da bi konica les razganjala.

Ko je pokrov prabit, pribijemo dno na vsako stranico z dvema štirioglatima kovaškima žebljema. Za dno vzamemo kovaške štirioglate žeblje zaradi tega, ker ti žebli ne škripljejo, kadar panju odtrgavamo dno. Kdor je le enkrat poskusil odtrgati kranjiču dno, ki je bilo pribito s tovarniškimi, že zarjavlimi žebli, ve, kako razburja čebele pri tem nastali vrišč od tovarniških žebļev. Dno lahko pritr-dimo tudi z vijaki, ki jih ne odvijamo z navadnim odvijajem, ampak s takim, ki je pritrjen na vrtelj (vinto). Toda zarezze v glavici vijakov se sčasoma izgulijo, vzvoji vijakov (vinte) pa zarjave in les posnemajo, tako da je potem z odvijanjem teh vijakov velik križ. Dobre so kljukice, a panj podražijo, ker je njih pravilno udelavanje zelo zamudno. Omeniti je tudi, da so kljukice napoti, kadar nakladamo panj na panj, ali pa, kadar n. pr. damo panju naklado. Takrat moramo te kljukice odstraniti.

Uravnati je treba še končnice. Ako je končnica pravilno urezana, ni treba drugega, nego da od že postruženega roba odmerimo in zarišemo širino 13 cm, nepostruženi rob pa toliko postružimo, da je končnica povsod točno 13 cm široka in so vsi štirje vogli natančno pravokotni. Seveda je končnica predolga, ker smo jo urezali na 28 cm dolžine, a tega ni treba takoj popraviti. Za zdaj vtaknemo končnici spredaj in zadaj v panj v sredo, da stojita

vzporedno s stranicama panja, to pa zaradi tega, da se dno in pokrov ne vzbočita v notranjščino panja.

Sedaj pustimo panje, da se še nekoliko dni sušijo. Potem uravnajamo končnice tako, da se dovolj tesno zajedo v zarezze stranic. V sredi sprednje končnice pri dnu napravimo 10 cm dolgo in 8 mm visoko žrelo. Sprednje končnice bomo lepo poslikali, ali pa vsaj z rumeno, modro, sivo ali zeleno barvo popleskali, oziroma vsaj ob žrelih napravili kak dobro viden znak, da najde mlada matica bolj gotovo svoj panj.

Dobro je, če napravimo z vehovnikom v sredo pokrova 12 cm široko, okroglo luknjo, ki nam bo dobro stregla pri združevanju panjev.

Ne pozabimo panj stehtati! Teže ne smemo napisati samo na zadnjo končnico, ki se lahko z drugo zamenja, marveč jo je treba zapisati tudi na pokrov panja. Potem bomo lahko vsak čas ugotovili, koliko ima družina čiste teže.

Tako si napravimo z najmanjšim trudom enake kranjiče, ki so zunaj nepostruženi. Čemu bi stružili še zunanje strani desk? Imeli bi s tem mnogo truda, pa tudi škodo. Gladek panj namreč kaj rad zdrsne iz rok, sili pri prevažanju iz vrste in se v zimskem skladu ne prime tako rad sosednjega, kakor se kosmati.

II. Izdelovanje izboljšanih kranjičev.

Kranjiči, ki imajo zunaj 16 cm višine, 30 cm širine in 70 cm dolžine, so normalni. Zadostujejo za čebelarjenje na roje in za kupčijo z živimi čebelami. Kdor pa je opazoval razliko med malimi in večjimi kranjiči jeseni pri podiranju, se bo odločil za večje panje. Saj vsebuje ob dobri letini jeseni en sam večji, živahen kranjič več, nego ima v sebi šest, pa tudi več malih panjev. Ni pa nikakor vseeno, za koliko in v kateri smeri povečamo kranjiča, da je primeren za čebelarjenje na med.

Prvo pravilo je: panj ne sme biti prevelik, kajti kdor čebelari s kranjiči, hoče vsako jesen podirati vsaj polovico panjev. Da je to mogoče, morajo panji rojiti. V pre-

velikem panju čebele kaj rade matice prelegajo. Kaj naj potem čebelar jeseni podira?

Gotovo je, da je treba panj nekoliko povečati, ako hočemo ž njim pridelati več medu in več voska.

Vprašanje je le, v katero smer naj ga povečamo.

Ali naj ga napravimo bolj širokega? — Nikar ne! Zakaj v preširokem panju ostajajo čebele pozimi v stranskih celicah in zmrznejo, medtem ko se v primerno ozkem kranjčju pomikajo od žrela do zadnje končnice, pa če je zima še tako dolga. Pa še nekaj! V širokem panju se čebele razvijajo počasi, čebelar pa hoče zgodnjih prvcev, ki mu do jeseni nanesejo dovolj medu. Znano je, da so se stari čebelarji spomladi veselili le takih plemenjakov, »ki so že sapo zaprli«, to je tistih, ki so zasedali ves prostor od pokrova do dna in od konca do konca. Tak kranjč napreduje spomladi res neverjetno naglo. — Torej razširjali panja ne bomo!

Ga bomo podaljšali? Da, toda le nekoliko centimetrov, ker bi bil prostor zadi mrtev in bi ga čebele zasedle le ob izredni paši.

Zvišati panja ne kaže, da se satje ne podre, bi utegnil kdo misliti. — Povedano bodi, da je to prazen strah, ki se ga lahko izognemo z malo in kaj enostavno pripravo. — Da je satje odporno, četudi je primeroma visoko, ga je treba podpreti. V ta namen vdelamo od stranice do stranice štiri štirivoglate paličice po 2×2 cm v premeru, da čebele nanje naslonijo satje. Paličice morajo biti iz cepljenega lesa. Vdelamo jih v stranice panja 1 cm nad dnom, tako da segajo le 12 mm globoko v stranice. Kadar panj podiramo, razmaknemo stranici za toliko, da paličice lahko odstranimo, ker bi nam sicer bile pri izpodrezavanju satja napotí. Prvo paličico vdelamo 10 cm od sprednje končnice, zadnjo pa 15 cm od zadnje končnice, da je mogoče čebelam pokladati s koritcem. Srednji dve paličici pritrdimo bolj v sredini panja. Kdor hoče kranjčje prevažati, naj podpre tudi

pokrov, da bo satje pri odpiranju manj trpelo. Da je pokrov stanovit in se pri odpiranju končnic ne podaja, vdelamo še dve taki paličici pod pokrovom blizu končnic. Ti paličici morata biti neposredno pod pokrovom in morata segati od stranice do stranice. V ta namen podaljšamo pod pokrovom v obeh stranicah zarezi, ki sta narejeni za končnici. Zarezi moramo podaljšati za 2 in pol cm, tako da je mogoče v panj pod pokrov spredaj in zadi potisniti dve paličici tako daleč, da ostane med njima in končnicama še 5 mm prostora; to pa zato, da se čebele pri odpiranju končnic ne mečkajo. Ker sta paličici pod pokrov v panj le potisnjeni, ju je mogoče pred izpodrezovanjem odstraniti. S temi šestimi paličicami damo panju izredno trdnost, čemur bo pritrđil vsakdo, ki je imel kaj več posla s kranjčji. Ako napravimo izdolbine za paličice, preden panj zbijemo, se panj s temi oporami za satje podraži le za malenkost. Zvišano satje v kranjčju zelo pospešuje razvoj družine in nudi čebelam primeren prostor za spravlanje medu. Kdor je opazoval več stotín kranjčev pri podiranju, mi bo dal prav, da imajo znatno množino blaga le panji, ki so dovolj visoki. To dejstvo je spoznal že naš slavni Janša, ki je dal svojemu panju 16 cm notranje višine.

Na podlagi iskušenj pri mojem čebelarstvu in pri čebelarstvu drugih, sem prišel do prepričanja, da mora imeti kranjček, ki naj ustreza, sledečo zunanjo mero: 21 cm višine, 30 cm širine in 74 cm dolžine. Ker uporabljajo za stranice takega panja 2 in pol cm (palec) močne deske, za končnice, pokrov in dno pa 2 cm (tričetrt palca) debele, znašajo notranje mere: 17 cm višine, 25 cm širine in 70 cm dolžine. Izdelava takega panja je enaka izdelavi izvirnih kranjčev, samo mere je treba izpremeniti in vzeti za stranice in končnice primerno (7—8 cm) širše deske. Neobhodno potrebno pri teh kranjčih pa je, da damo čebelam sled, da stavijo poševno satje iz vogla v vogal, kar najbolj ustreza potrebam čebel in čebelarja. V ta namen pritrdimo na po-

krov na kakršenkoli način poševno male koščke naravnega satja (srčke) ali pa napravimo narezo, v katero pritrdimo z voskom 1 cm širok trak satnice, kakor n. pr. v gornjo letvico A.-Ž. satnika. Roj, ki ga vsadimo v tak panj, mora zavzemati nad polovico njegove notranjščine. V tej meri izdelani kranjč s šestimi paličicami za oporo satju, ima brez pomiselkov lahko tudi napreden čebelar. Ni napačno, ako vsadi napreden čebelar slučajne roje v njega, da mu jih ni treba tlačiti nazaj v plemenjake, ki so s čebelami prenapolnjeni.

Radovednežu, ki vprašuje, zakaj nisem opisal izvirni Janšev panj, ki je temu zelo podoben, samo da je 5 do 6 cm širši, odgovarjam, da je Janšev panj zaradi izpremenjenih pašnih razmer za današnjo pašo preširok, medtem ko je bil svoje dni gotovo pravilno širok. Zaradi izpremenjenih gospodarskih razmer ni v Sloveniji v drugi polovici aprila in v prvi polovici majnika več tiste obilne paše, kakor je bila nekaj.

V gozdu ne trpi več gospodar mehkih listovcev, pa tudi podrastka ne. Tako imenovane »gmajne« z medečim grmovjem so razdeljene med posamezne posestnike, ki so jih izpremenili v gozdove, njive ali travnike. Češenj in divjih hrušk je dandanes po gozdovih le še prav malo. Pri skromni današnji paši v omenjenem času pa zostaja razvoj družin v panjih in široki panj si opomore šele ob travniški paši. Nadomestiti bi se dala paša s krmljenjem, a kje je čebelar, ki bi tvegala na panj 3 do 4 kg medu? Odpadek nekdanje paše v omenjenem času je vzrok, da moramo imeti bolj ozke panje, ki postanejo prej godni za roj.

Kakor je upati, bo »Sl. Č.« začel pri našati mesečna navodila za opravljanje kranjčev, ki bodo prinesla gotovo marsikaj takega, kar bo pokazalo, da naš stari, izvirno slovenski panj ni tako neroden, kakor marsikdo sodi, ampak naravnost čudež enostavnosti, ki v večjih rokah stori svojo dolžnost, če le ne odpove — paša.

Nekaj o narejencih.

I. Kosi v Celju.

ečkrat slišimo, ali pa tudi čitamo, da so narejenci protinaravni, čebelarstvu škodljivi in celo, da povzročajo čebelne bolezni.

Da narejenec ni naraven roj, pač pove že njegovo ime, zakaj, kar je narejeno, ne more biti obenem naravno. Vprašanje pa je, ali je narejenec res manj vreden in zaradi tega čebelarstvu škodljiv.

Koliko je protinaravnega v kmetijstvu?! Vinogradnik cepi in obrezuje trto, sadjar sadno drevje. Oba delata proti naravi, vendar pa ne bo menda nikdo trdil, da je to za vinogradništvo in sadjarstvo škodljivo. Seveda se mora tudi to delo opraviti pravilno in ga mora izvršiti večča roka.

Živinorejec ne pripusti, da bi se njegova živina med seboj po mili volji plodila, tem-

več poseže temeljito vmes ter celo dá nekatera bitja moškega spola skopiti.

Napačna bi bila trditev, da je to početje naravno, prav tako napačna pa tudi, da je živinoreji škodljivo.

Čebelo si je človek udomačil ter gre njegovo stremljenje za tem, da z umnim poseganjem v njeno življenje doseže to, česar mu drugače ne bi nudila v isti meri ali vsaj ne prav tedaj, kadar si sam želi glede na potrebo in na krajevne ter pašne razmere.

Umevno je, da mora čebelar pri takem poslu upoštevati naravo čebele in vse druge naravne pogoje, ki so k temu potrebni.

Kdor čebelari z modernimi, osobito še z A.-Ž. panji, ki so precej velikí, ve, da čebele v nekaterih krajih, kjer lega ni posebno ugodna, nekatero leto sploh ne rojijo. V takem primeru se čebelarju število družin ne poveča, marveč se celo zmanjša,

ker je zaradi brezmatičnosti vselej nekaj izgube. Ker v takem primeru tudi matic ne more obnoviti, so te prihodnjo pomlad vse za eno leto starejše in torej manj sposobne, če niso morda nekatere družine preglele.

So pa tudi letine, ko čebele sicer rojijo, morda še celo preveč, toda pozno, šele proti koncu junija ali v juliju, ko cvete domači kostanj in lipa. Da s takimi roji čebelarju ni mnogo pomagano, posebno tam, kjer je jesenska paša slaba, ve vsak čebelar. Saj še satja ne izdelajo, kaj še, da bi si nanosile dovolj zaloge za zimo.

Če torej čebelar noče biti glede tega popolnoma zavisen od narave, oziroma od razpoloženja čebel, si mora znati pomagati na umen način.

Pri narejanju rojev je glavno, da si čebelar ž njim vzredi dobro, mlado matico. Znano je, da čebelarji, ki se pečajo z vzrejo matic, dosežejo z umnim ukrepom prav lepe uspehe in da si vzredijo ob pravilnem ravnanju večkrat prvovrstne matice.

Kaj pa je na tak način vzrejena matica s svojimi maloštevilnimi čebelami drugega, nego narejenec v miniaturo? Treba je le panj ojačiti, mu dodati nekoliko godne zaloge z mladimi čebelami vred, pa je plemenjak napravljen. Čebelar pa v resnici matice ni vzredil na umen način, ampak so jo vzgojile čebele na popolnoma naraven način; čebelar je svojim čebelam le dal povod za to. Zaradi tega to ne more biti nič protinaravnega.

Da so narejenci kljub temu večkrat manj vredni, tega so dotični čebelarji sami krivi, ker so pač napačno ravnali. Marsikateri najprej čaka, da bi mu čebele same rojile, in se šele potem, ko je spoznal, da rojev ne bo, odloči, da bo roj naredil sam. Pri tem nemara prezre, da je morda že prepozno in da tudi ni drugih potrebnih pogojev za to opravilo.

Če želimo dobiti dobre matičnike, ki jih hočemo uporabljati za vzrejo matic, ali pa za sestavo narejencev, moramo najprej čebelno družino, katera nam naj te matičnike vzredi, za to pripraviti.

Ta družina mora biti v istem stanju, kakor družina, ki se pripravlja k rojenju, oziroma katera že matičnike nastavlja, da bi sama rojila. Ta družina mora torej imeti mnogo mladih čebel (dojk), osobito takih, ki še niso šest dni stare, kajti le take so matičnim ličinkam res dobre dojke. Zalege mora taka družina imeti mnogo, in sicer bodi zalega po večini pokrita; kajti čim manj ima nepokrite zalege, tem več svojega hranilnega soka bodo dojke mogle oddajati matičnim ličinkam. Ko panju pozneje vzamemo matico in ga s tem primoramo, da si izpodredi novo matico ter da v to svrhu nastavi matičnike, bodo tem bolj zmožne za krmljenje matične zalege.

Da spravimo panj v tako stanje, je treba družino pravočasno špekulativno krmiti, ali pa ji dodajati od drugih panjev godno zalego.

Zalega, na katero naj čebele nastavijo matičnike, ne sme biti starejša nego dva dni, to se pravi, da ličinke ne smejo biti starejše. Še bolje je, da so jim v to svrhu na razpolago jajčeca. Možnost, matičnike nastaviti na starejšo zalego, se jim odvzame s tem, da se panju vzame nepokrita zalega.

Vse to se mora vršiti ob dobri paši in ugodnem vremenu. Dobro je, če družini medtem, ko goji matične mladice, pokladamo.

Da dobimo primerno zalego za rejo matičnikov, damo panju z najboljšo matico lep mlad sat v sredo gnezda, da matica zanese, kar stori v nekoliko dneh.

Če potem ta sat uporabimo v svoje svrhe, se nam ni bati, da bi čebele izbrle prestaro zalego.

Seveda, če nam je kak panj z dobro matico rojil o pravem času, ali pa je vsaj nastavljal matičnike, lahko porabimo matičnike tega panja za narejence. Kadar pa že imamo matičnik na razpolago, naredimo roj na ta način, da damo v prazen panj po tri sate s pokrito zalego, na vsako stran zalege pa po en sat z novim medom, vse te pa s čebelami vred. Na to vcepimo v enega izmed zaleženih satov matičnik.

Panjem, katerim smo sate odvzeli, pa damo satnice. S tem jim damo priliko, da delajo satje, ki ga v čebelarstvu tako zelo potrebujemo.

Ker ima na ta način narejeni roj samo mlade čebele, začne leteti šele štiri do pet

dni po nareditvi. Polnovreden pa je še takrat, ko se mu je matica oplodila.

Panje, katerim smo odvzeli pokrito zalego s čebelami vred, za pašo nismo oslabili, ker se nabiralke, kolikor jih je bilo na teh satih, vrnejo v svoj prvotni panj.

Ugodno — usodno.

Virmašan.

uho leto 1928. je bilo izredno ugodno za medenje jelke. V krajih, kjer je dosti jelovih gozdov, so čebelarji, ki so o pravem času postavili tje svoje čebele, imeli tako bogato žetev, kakršne že dolgo ne pomnijo. Natočili so medu, da niso vedeli, kam ž njim. Ponujali so ga za vsako ceno ter s tem škodovali sebi in drugim čebelarjem.

Znano je, da ob dobri in dolgo trajajoči paši, kot je bila na jelki lani, panj obrne vso pozornost le na donos medu. Vsako prazno celico sproti zalije z medom in matici zmanjka prostora za zalego, tako da se ta skrči na nekoliko satov. Posledica tega je, da ima panj po končani paši dosti medu, pa malo čebel in da so še te večinoma stare ter od paše izrabljene.

Ako je paša na ajdi prav dobra, se panji še opomorejo in zaležejo, da lahko prezimijo z mladimi čebelami. Ako pa še ta odpove, ni druge pomoči kakor združiti ali pa pustiti malo živalne panje za pleme, kar se pa vselej ne obnese.

Lansko leto so priporočali, naj se za ajdovo pašo panji še enkrat prestavijo, da bi na ta način dobili čim več mladih čebel in ajdovega medu za prezimljenje. Toda zaradi suše in vročih zahodnih vetrov ni dobila ajda iz zemlje potrebne vlage za medenje in panji so dobili komaj po nekoliko kilogramov medu, kar pa ne zadostuje za zimsko zalogo. Vsi čebelarji, ki so imeli čebele v jelovi paši, so bili tako rekoč primorani prezimiti na jelovem medu, in

so se bali zlih posledic hude zime, kakršna rada sledi vročemu poletju.

Jaz sem imel vse leto čebele doma, zato nisem drugič prestavljal in ne morem iz svoje izkušnje izreči sodbe o tem. Pripovedoval pa mi je star, izkušen čebelar, ki je to napravil, da se ni obneslo. Panji so bili za to delo premalo živahni, s prestavljanjem zalege v medišču so se čebele držale v medišču, matica je zaradi slabe paše slabo zalegla v plodišču in tistih nekoliko kilogramov ajdovega medu so čebele nanesle v plodišče in v medišče. Po končani paši je bilo treba sate še enkrat prestaviti iz medišča nazaj v plodišče. Čes prestavljanja je čas rojenja in to sta pri nas mesec maj in junij. Takrat so čebele na višku razvoja in lažje prenesejo to operacijo, kot pa na koncu poletja.

Zadnji izletni dnevi so bili pri nas sredi novembra. Bil je še do novga leta dosti jasnih, toda mrzlih ter za izlet neprimernih dni. Z novim letom je zapadel sneg in nastopil hud mraz, ki je držal do 24. marca 1929. Vsi smo težko čakali juga, da bi se ogrelo in se čebele lahko otrdile, najtežje pa oni, ki so čebele zazimili na jelovem medu. Ako imajo slab med, je potreben mesečno vsaj en izletni dan, da se žival otrobi, letos pa je držalo čez tri mesece, in to ob hudem mrazu. Čebele so kljub mrazu silile iz panjev po vodo in marsikateri panj se je na ta način čisto izpraznil.

S strahom je marsikateri čebelar na dan sv. Matije štel, koliko panjev mu je še ostalo. Ta dan so prvič izletele in se otrebile. Sneg okrog čebelnjakov je bil ves rjav od trebeža. Veliko je čebelarjev, ki so

izgubili vse čebele, posebno mali z gorko stavbo so padli, medtem ko so kranjci z mrzlo stavbo bolje prenesli zimo, ker so se čebele lahko po satju pomikale za medom. V panjih z gorko stavbo niso mogle zaradi mraza zapustiti praznih satov ter se preseliti na polne; umrle so tako rekoč ob polni skledi od lakote.

Padlo je tudi precej A.-Ž. panjev. Imeli so preveč zadelane sate. Zato čebele niso mogle na satih proizvajati potrebne top'ote in so pomrle. Zaradi tega je dobro, da imajo čebele v jeseni sredi gnezda tri, štiri bolj prazne sate, da se lahko pozimi stisnejo v celice in potrebno toploto bolje obdrže skupaj.

Ob dobri paši rade zadelajo vsak prostor v panju in tudi letos so zadelale prostor med okvirji in rešetko popolnoma, da niso imele nobenega prehoda. Kdor ni jeseni to očistil, se sedaj kesa. Ker je bilo vse zadelano, se čebele, prišedši do vrha sata, niso mogle seliti na drugo stran. Da bi se pomaknile nazaj in sat obšle od spodaj, zaradi mraza ni bilo mogoče. Zato so umrle

od lakote, ko je bilo ob straneh še dosti medu.

Res ni prijetno, jeseni trgati narazen ter čistiti sate in rešetko, vendar pa je potrebno. Ob dobri zimi še gre, ob tako dolgi in hudi, kot je bila zadnja, pa vsaka reč nekaj pomaga in vse neprilike skupaj prineso v panj smrt.

Za letos obetajo stari čebelarji spet dobro letino. Pravijo, da po taki zimi, kot je bila letošnja, ko je padlo toliko panjev, rada nastopi medena letina, ker je zakon narave tak, da mora iti, kar je slabega, in se umakniti boljšemu. Dal Bog, da bi se njih napoved uresničila in bi letos prišli na svoj račun še drugi čebelarji, ki nismo lani.

Pravijo, da vsaka šola nekaj stane. Človek se mora zmeraj učiti, dokler živi. To velja še prav posebno za čebelarja, ker je prav njegov stan najbolj odvisen od vremena.

Letošnja zima je bila huda, pa dobra šola za marsikaterega. Drugič se bo bolj prizadeval, da vse bolje opravi in pripravi, da ne bo pomladi prehudega razočaranja, kakor letos.

Opazovalne postaje.

Jos. Verbič — Ljubljana.

Mesečno poročilo za marec 1929.

Delovanje čebel zunaj panjev se je pričelo s 6. marcem. Od tega dne so skoraj vsak dan letele.

Dvojno opravilo jim je bilo nujno: trebitev in preskrba z vodo. Trebitev je trpela zaradi neprimerne vremena nad teden dni. Bilo je trajno jasno in tudi dovolj mirno vreme, a ni bilo prav do zadnjih dni meseca izrazitega gorkega juža. Zato se je toplina zraka podnevi le počasi dvigala in za kratko dobo obdržala primerno višino, ki je potrebna za let.

Taleč sneg, ki je pokrival zemljo deloma še v zadnji tretjini meseca, je nudil čebelam na preksojnih bregovih mnogo naravnih napajališč.

Tudi po obnožini je bilo poželjenje veliko. Kako težko so jo čebele pogrešale!

Na prvih zvončkih, ki so se pokazali na prekopnjah in pod zavetnimi grmovji šele v sredi meseca, je bilo hkrati kar po več čebel. Na posamezne podaljšujoče se leskove mačice so se obešale malim rojičkom podobne skupine čebel. S silo so dvigale in trgale cvetne krovne luske, da bi prišle do prašnikov. Resje in zgodnje vrbe so se začele razcvitati proti koncu meseca. Takrat so se pa zganili tudi prvi prevaževalci čebel v pašo.

Panji so se v omenjeni dobi silno zljajšali. Od 24 opazovalnih panjev jih je 16 zgubilo na teži nad 2 kg, od teh 6 nad 3 in 1 celo nad 4 kg. Sreča, da je bila zadnja letina obilna in da so čebele dobro založene s hrano.

O odmrtnosti čebel v prošli zimi imamo sedaj več podatkov. Mrtvic na dnu panjev

Mesečni pregled za marec 1929.

Kraj (z morsko višino)	Označba opazovanega panja	Panje na teži							Toplina zraka			Dni je bilo									
		pridobil v			izgubil v			v mesecu čistih dkg		največ pridobil		naj- višja	naj- nižja	srednja me- sečna	izletnih	deževnih	s snegom	oblačnih	pol jasnih	jasnih	vetrovnih
		1.	2.	3.	1.	2.	3.	pridobil	porabil	dkg	dne	C°									
		mesečni tretjini dkg																			
Ljubljana (305 m)	A.-Ž.	—	—	—	70	45	120	—	235	—	—	+24	-13	+4.4	21	1	1	5	7	19	11
Vič pri Ljubljani (298 m)	A.-Ž.	—	—	—	70	80	80	—	230	—	—	+19	-13	+2.8	19	2	1	4	6	21	11
Št. Vid nad Ljubljano (314 m)	A.-Ž.	—	—	—	95	130	130	—	355	—	—	+20	-16	+2.0	22	2	1	5	8	18	11
Tacen pod Šmarno goro (314 m)	A.-Ž.	—	—	25	110	110	55	—	250	—	—	+15	-13	+3.9	21	—	—	7	2	22	12
Škofja Loka (349 m)	A.-Ž.	—	—	—	25	35	40	—	100	—	—	+20	-11	+4.5	18	2	—	6	5	20	19
Virmaše pri Šk. Loki	A.-Ž.	—	—	—	100	100	120	—	320	—	—	+18	-11	+3.8	22	2	1	4	11	16	18
Dobrava-Vintgar (577 m)	A.-Ž.	—	—	—	20	35	40	—	95	—	—	+18	-5	—	16	1	—	5	7	19	8
Dob (305 m)	A.-Ž.	—	—	—	140	120	100	—	360	—	—	+21	-16	+2.5	16	—	—	9	3	19	15
Rova na Gor. (350 m)	A.-Ž.	—	—	15	30	50	155	—	220	—	—	+18	-11	+3.4	24	2	1	1	8	22	9
Breg-Križe (483 m)	A.-Ž.	—	—	—	60	50	90	—	200	—	—	+17	-12	+4.9	19	2	1	6	7	18	4
Vrhnika (293 m)	A.-Ž.	—	—	—	35	50	60	—	145	—	—	+16	-9	+4.6	19	—	1	4	6	21	11
Cerknica (575 m)	A.-Ž.	—	—	—	45	70	90	—	205	—	—	+16	-14	+2.7	23	2	2	4	11	16	19
Sv. Gregor pri Ortneku (736 m)	A.-Ž.	—	—	—	*			—		—	—	+14	-15	+2.9	23	1	4	5	5	21	17
Krka (300 m)	A.-Ž.	—	—	—	85	120	125	—	330	—	—	+19	-17	+2.2	13	1	1	9	6	16	13
Valpča vas p. Semiču (280 m)	A.-Ž.	—	—	—	100	105	105	—	310	—	—	+20	-14	+6.3	24	3	—	3	10	18	18
Novo mesto (180 m)	A.-Ž.	—	—	—	50	50	20	—	120	—	—	+22	-17	+6.5	20	2	—	10	7	14	15
Ptuj (221 m)	A.-Ž.	—	—	—	70	80	90	—	240	—	—	+16	-10	+3.0	23	4	1	4	13	14	5
Hrastnik (250 m)	svoj panj	—	—	—	30	105	45	—	180	—	—	+24	-13	+4.5	19	—	1	10	5	16	21
Sp. Ložnica pri Žalcu (252 m)	A.-Ž.	—	—	—	100	80	100	—	280	—	—	+14	-16	+3.1	23	3	1	3	17	11	19
Orehova vas p. Marib. (270 m)	A.-Ž.	—	—	—	35	40	60	—	135	—	—	+20	-15	+3.8	16	5	1	10	8	13	13
Sv. Duh na Ostr. vrhu (536 m)	A.-Ž.	—	—	—	45	190	135	—	370	—	—	+14	-15	+0.5	19	2	1	4	12	15	10
Vrzej pri Ljutomeru (176 m)	A.-Ž.	—	—	—	65	35	60	—	160	—	—	+18	-18	+1.8	19	3	—	9	17	5	27
Cezanjevci (182 m)	A.-Ž.	—	—	—	260	70	90	—	420	—	—	+21	-13	+3.1	23	4	1	—	22	9	24
Guštajn (398 m)	A.-Ž.	—	—	—	55	65	170	—	290	—	—	+21	-15	+3.9	23	1	—	2	10	19	26
Jarenina (262 m)	A.-Ž.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+22	-17	+2.4	23	3	1	5	9	17	31
Nedeljica (Beltinci) (170 m)	Amerikanec	—	135**	50	95	15	235	—	160	—	—	+19	-15	+2.8	23	2	—	6	12	13	21

*) Opaz. panj je odmrl. **) Opaz. panj je ropal.

je bilo povsod zelo veliko. O popolni propasti ali vsaj močni oslabeledosti pa so vesti različne. Od mnogih strani smo dobili poročila, da je imel strah prevelike oči. Panji so sicer imeli zunaj več ali manj grdih madežev, toda v notranjosti pa je ostalo vse snažno in v redu.

Različno je vplivala na čebele neprikladna hrana. Nekatere družine so ostale popolnoma zdrave, nekatere so oslabele, nekatere pa odmrle. Zgube na plemenjaki, ki so jih čebelarji zaradi čebelnih boleznih utrpeli, so neenakega obsega.

V Ljubljani je glavnemu poročevalcu padlo od 25 ena petina, njegovemu tovarišu od 45 pa dve tretjini panjev. Nekaterim pa so ostale vse družine čvrste in se sedaj lepo razvijajo. Na Viču se je poročevalcu dobra četrtnina panjev popolnoma izpraznila, ostali pa so tudi zelo oslabele. V Tacnu so vse čebele zelo opešale. V Virmašah je redke čebelar brez mrličev. V loških hribih je smrt večinoma vse pobrala. V Cerknici ni ostala niti tretjina plemenjakov. Pri Sv. Gregorju je

polovica najboljših panjev poginilo. V Novem mestu je prvi poročevalčev sosed zgubil od petih 3, drugi pa od devetih 6 panjev. V podružnici, ki ji pripada Orehova vas, je padlo ena četrtnina panjev, druga četrtnina pa je tako oslabela, da se bo čez poletje komaj popravila.

Pri Sv. Gregorju in na Javorniku na Gorenjskem je griža uničila celo opazovalna panja.

V nekaterih krajih je bolezen pobirala vse od kraja: na hojejem medu, na ajdovem medu prezimujejoče in s sladkorjem nakrmijene. Dobili smo tudi več panjev popolnoma čistih, a praznih. To nam jasno kaže, da je poleg griže nastopala tudi noseša.

Da je bila mera letošnjih žrtev še večja, je v Bregu-Križah pomrlo več plemenjakov zaradi lakote.

V Cezanjevcu je glad odnekod prignal roj čebel, ki se je vsedel na drevo v bližini nekega čebelnjaka. Zaman je prosil sprejema. Čebelar ga ni mogel spraviti. Zakaj ne, je g. poročevalec zamolčal.

Poročilo o občnem zboru

„Zveze čebelarskih podružnic za Mariborsko oblast,

ki se je vršil v Celju 17. marca 1929.

Občnega zbora se je udeležilo 32 čebelarjev. Zastopanih je bilo 17 podružnic.

Občni zbor je otvoril g. predsednik. Pozdravil je prisrčno vse navzočne zastopnike podružnic, zastopnika velikega župana Mariborske oblasti, višj. inšpektorja g. Zidanška, zastopnika Mariborskega oblastnega komisarja, živinorejskega nadzornika g. M. Zupanca, ter odposlanca osrednjega čebelarskega društva, g. tajnika Okorna.

Zastopnika velikega župana in oblastnega komisarja sta se presrčno zahvalila za prijazni sprejem ter pozdravila zborovalce v imenu velikega župana odnosno oblastnega odbora in oblastnega komisarja, izrazila njihove simpatije do »Zveze« ter obljubila v njihovem imenu moralno ter gmotno zaslombo, ako bo Zveza vztrajala na začrtani poti. Želela sta občnemu zboru najlepši uspeh. Istotako je pozdravil zborovalce v imenu društvenega vodstva g. tajnik Okorn.

Nato je podal g. predsednik v smotreno zasnovanem poročilu točno sliko o delovanju

Zveze v minulem poslovnem letu: Ob času občnega zbora v lanskem letu je imela Zveza za potovalni pouk na razpolago vsoto 2828 Din kot podporo od kmetijskega ministrstva in 3000 Din od oblastnega odbora. S tema zneskoma je bilo mogoče priskrbeti podružnicam pouk s prireditvijo tečajev in predavanj. Vsem zadevnim prošnjam podružnic se je ugodilo. V minulem letu se je priredilo skupno 42 tečajev in predavanj. V kolikor je odbor Zveze poučen, so bile podružnice s prireditvami zadovoljne. Udeležba je bila povsod povoljna, pri nekaterih celo izredno velika. Odbor je prepričan, da se je s tem najbolje skrbelo za povzdigo čebelarstva na čim višjo stopnjo.

Odbor je tudi skrbel za to, da se ohrani red v prirejanju predavanj. Smatral je za nedopustno, da bi posamezne podružnice prirejale predavanja na svojo pest brez predhodnega odobrenja Zveze, ki je vendar odgovorna za pravilno razdelitev prireditev in jih mora tudi plačevati. Zato je odbor za

preteklo poslovno dobo, to je do današnjega dne, imenoval svoje predavatelje in jih pošiljal v sedeže podružnic predavat.

Med poslovnim letom nas je oblastni odbor obvestil, da je v proračun za leto 1928. postavljena vsota 10.000 Din za pospeševanje čebelarstva, ter nas naprosil za primeren predlog o uporabi te vsote. Odbor je sklenil predlagati, da se ta vsota porabi takole: 5000 Din za potovalni pouk, 500 Din za upravo, 250 Din za strokovne liste in 4250 Din za podporo podružnicam. Oblastni odbor je naš predlog osvojil v celoti. Zveza je dobila nakazanih 5750 Din, od ostalega zneska pa so dobile podporo podružnice: Sv. Marjeta pri Moškanjih, Rogatec, Ormož, Hoče, Murska Sobota, Slovenjgradec, Vojnik, Št. Ilj pod Turjakom, Mežica, Celje, Guštanj po 300 Din, podružnica Murska Sobota pa še posebno podporo 950 Din za nabavo sladkorja čebelarjem, katerim je toča uničila vso pomladno in poletno pašo. Ker je z dodelitvijo podpor omogočena podružničnim odborom agitacija za pristop k čeb. društvu, meni odbor, da naj Zveza tudi v bodoče prireja tečaje, poleg tega pa naj stremi za tem, da se čebelarškim podružnicam podeli čim več podpor.

Od vsote 5000 Din za pouk iz proračunske postavke za leto 1928. se je dosedaj porabilo šele malo, ker se še niso povsem izčrpala sredstva, omenjena na lanskem občnem zboru. Tako je po naklonjenosti oblastnega odbora v precejšnji meri poskrbljeno za finansiranje predavanj in tečajev v letošnji spomladi. Na podružnicah je torej, da se za predavanja oglasijo pravočasno.

Z veseljem lahko omenimo, da organizacija čebelarstva v naši oblasti lepo napreduje. Ustanovile so se v minulem letu sledeče nove podružnice: Podpeca, Braslovče, Velenje, Hoče, Murska Sobota in Beltinci. V večini podružnic je število članov napredovalo, tako, da lahko z zaupanjem zremo v bodočnost.

Nadalje je predsednik podal poročilo o ostalem delovanju odbora, odnosno posameznih odbornikov in svoje poročilo zaključil z izjavo, da si je kot predsednik svest, da se je odbor, ki z današnjim dnem odstopa, v polni meri oddolžil nanj stavljenemu zaupanju. Zato izključuje vsak očitek, da odbora v njegovem delovanju ni vodila vedno in edino le skrb za procvit čebelarstva v Mariborski oblasti. V odboru je vladalo soglasje. Noben pameten predlog se ni izpodbijal, vezala je odbor le ena skrb za napredek čebelarstva. Treba pa je pohvalno omeniti tudi delovanje podružničnih odborov, ki so nemalo pripomogli k temu, da je mogla Zveza tako uspešno vršiti svojo nalogo.

H koncu svojega poročila je izrekel g. predsednik najtoplejšo zahvalo gg. oblastnim odbornikom, v prvi vrsti oblastnemu komisarju g. dr. Leskovarju ter osrednjemu društvu, brez katerih blagodušne podpore bi Zveza ne mogla pokazati takih uspehov. Končal je z vzklikom: Hvala stotera, živeli dobrotniki Zveze! Ne pozabite na Čebelarstvo zvezo, tudi ne v bodoče!

Poročilo g. predsednika je zbor soglasno odobrilo brez debate.

Ker je predsednikovo poročilo delovanja Zveze v minulem poslovnem letu orisalo dovolj jasno, je bilo tajniku dodati le še nekatere podrobnosti: Opravilni zapisnik za preteklo leto izkazuje 52 opravihnih števil. Spisi so se po možnosti reševali sproti, odgovorilo se je na vsak dopis in vsako vprašanje. Po naročilu lanskega občnega zbora se je napravila na kmetijsko ministrstvo prošnja za izredno podporo iz dobička drž. razredne loterije; prošnja pa je bila brezuspešna. Po sklepu odbora se je vložila tudi prošnja za tričetrtinski ali polovični popust za železniško vožnjo zveznih predavateljev; tudi ta prošnja ni dosegla uspeha. Odbor se je sestel na sejo enkrat, ožji odbor pa trikrat. Vse prireditve Zveze so bile razen male izjeme objavljene v »Slov. Čebelarju«. Izposlovala se je s posebno vlogo polovična vožnja za udeležbo na občnem zboru. Tajništvo se je trudilo, da vrši svojo nalogo v zadovoljnost vseh. Da mu je to uspelo, dokazuje živahno delovanje »Zveze«. Zato prosi, da se vzame tajniško poročilo na znanje.

Tudi tajnikovo poročilo se je odobrilo.

Nato je podal poročilo o blagajniškem stanju »Zveze« njen blagajnik g. Mirnik.

Ob lanskem občnem zboru je bilo premoženja	3.891 Din 45 p
Med letom je nakazal obl. odbor	9.245 « — «
Obresti	186 « 40 «
Skupni dohodki	13.322 Din 85 p

Izdatki:	
Za tečaje in predavanja	6.434 Din — p
Za upravo in pisarniške potreščine	865 « 25 «
Za knjižnico	194 « 60 «
Skupaj	7.493 Din 85 p
Blagajniško stanje je	5.829 Din — p

Od tega odpade na premoženje »Zveze«, ki ga je ta prevzela od bivšega Sp. štajer. čebelarškega društva 1349 Din 85 p, na upravo pa 185 Din 15 p, za tečaje in predavanja ostane še 4294 Din.

Račune je pregledal od izvoljenih računskih preglednikov le g. Ravnika, ker je bil g. Ofentašek zadržan. Zaradi njegove odsotnosti se je vzela na znanje njegova pismena izjava, nakar se je izrekla društvenemu blagajniku soglasno razrešnica.

Tretja točka dnevnega reda so bile volitve. Delegat g. Kira je predlagal ponovno izvolitev starega odbora. Ker je g. Pirnat prijavil svoj izstop in je g. predsednik poudarjal potrebo, da naj bo zastopan v odboru tudi prevaljski in slovenjgraški okraj, je stavil g. Gorkič predlog, naj se izvoli stari odbor z dopolnitvijo. Po kratki debati so bili izvoljeni:

G. Henrik Peternel, župnik v p. v Bukovem žlaku pri Celju, za predsednika, Josip Kosi, poštni kontr. v p. na Bregu pri Celju, za podpredsednika, Jože Gaberšek, obč. uradnik okoliške občine v Lavi pri Celju, za tajnika, Anton Mirnik, pošt. upr. v p. v Zavodni pri Celju, za blagajnika, gg. Franc Gorkič, oblastni uradnik v Mariboru, Andrej Pikel, čeb. mojster in posestnik v Sp. Ložnici pri Žalcu, Davorin Sormann, davč. upr. v p. v Ptujju, Evžen Antauer, šol. upr. v Tišini v Prekmurju, Franjo Mlinšek, šolski upr. v Velenju in R. Gallob, učitelj v Mežici, pa za odbornike.

Za pregledovalca računov sta bila izvoljena gg. Ivan Ravnika in prof. Martin Mastnak v Celju.

G. predsednik se je zahvalil za izkazano zaupanje ter v imenu odbora obljubil, da bo vztrajal na začrtani poti za napredek čebelarstva.

Slučajnosti: Zastopnik obl. odbora g. Zupanc je predlagal in opozarjal, da naj se napravi na oblastnega komisarja posebno poročilo o dosedanjem delovanju Zveze in načrt za bodočnost. To bi bilo oblastnemu odboru pri sestavi letnega proračuna potrebno. Sprejeto!

Potreba imenovanja čebelarških strokovnjakov je postala zelo pereča, da bodo politične oblasti vedele, na koga se je obrniti v primeru spora ali suma nalezljivih bolezni. Zato je g. predsednik stavil predlog, da naj se imenujeta po dva strokovnjaka za Maribor in Prevalje, Ptuj in Ljutomer, Mursko Soboto in Dol. Lendavo, za Celje, Gornji grad, Konjice, Šmarje ter Slovenjgradec pa 3, skupno torej 9 strokovnjakov. Na predlog g. Pirnata je občni zbor sklenil, da naj se pošlje določeno število izbranih čebelarjev v poseben tečaj na bakteriološkem zavodu v Ljubljani. Oficijelni predavatelji naj bi bili obenem tudi čebelarški strokovnjaki. Odbira oseb za izobrazbo v strokovnjake, se prepušča odboru.

Dosedanja praksa, da predavatelje izbira odbor, ostane na predlog g. Okorna v rabi.

Podružnica Ptuj je stavila pismeno 3 predloge: 1. Osnutek čeb. zakona naj bi se objavil v »Sl. Č.«, da bi bila podružnicam dana prilika, da prijavijo svoje pripombe in predloge. G. Okorn in g. predsednik sta pojasnila, da se je osnutek čeb. zakona itak predlagal v skupnih sejah ter da bo v najkrajšem času predložen oblastnima odboroma. Pri teh sejah so sodelovali zastopniki ljubljanske in mariborske oblasti; vsak pameten predlog se je upošteval. 2. Zakon naj ima določilo, da odbere prostor za prevažanje čebel v pašo občina sporazumno s prizadetim posestnikom in po zaslisanju čeb. podružnice dotičnega kraja. G. predsednik in g. Okorn sta omenila, da je za to v zakonskem osnutku v polni meri preskrbljeno. Vodilno je načelo, da se vseka kor mora ščititi domače stalno čebelarstvo kraja, kamor se prevažata. 3. Redakcija »Sl. Č.« ne sme odklanjati plačanih inseratov, ki jih žele objaviti člani čebel. društva. G. predsednik je pojasnil, da »Zveza« za to zadevo ni merodajna ter da se bo zadeva predložila občnemu zboru osrednjega društva.*

Podružnica za Maribor želi, da osrednje društvo omogoči, da bi se čebelarške potrebščine prodajale tudi v Mariboru, ker ni v Mariboru niti ene trgovine s takim blagom. Kmetijska družba je izjavila, da je pripravljena prevzeti čebelarške potrebščine v razprodajo v svojem skladišču v Mariboru, in sicer brezplačno. Sklenilo se je, da zastopnik »Zveze« to zahtevo predloži občnemu zboru osrednjega društva ter izvršitev vsekakor izposluje, in sicer na ta način, da odstopi osrednje društvo del svoje zaloge mariborski podružnici v razprodajo, ali da ji pomaga nakupiti čebelarške potrebščine z brezobrestnim posojilom.

Delegat podružnice Hoče je dejal, da bi bilo umestno, da bi »Sl. Č.« zopet prinašal kratka mesečna navodila za čebelarška opravila, in sicer vedno za mesec naprej. Z večino glasov odobreno.

S tem je bil dnevni red izčrpan. Zato je g. predsednik zborovanje zaključil ter se vsem delegatom za udeležbo zahvalil.

Jože Gaberšek, tajnik.

* Op. uredništva. Inserati spadajo v področje blagajnika. Uredništvo nima z njimi nikakih opravkov.

Ne pošiljajte uredništvu naročil za čebelarško orodje, reklamacij glede pošiljanja lista in denarnih pošiljatev! S temi zadevami nima uredništvo nikakih poslov.

Predavanja in tečaji.

Mariborska oblast:

Zveza čeb. podružnic za Mariborsko oblast priredi meseca majnika sledeče prireditve:

5. maja tečaj v Velenju; začetek ob 10.30 v osnovni šoli v Velenju.

5. maja tečaj v Konjicah pri čebelnjaku na žel. postaji Slov. Konjice ob 10 dopoldne.

9. maja tečaj v Ptujju.

12. maja tečaj v Šoštanju.

12. maja v Donački gori za podružnico Rogatec in okolico ob 1 popoldne pri šolskem čebelnjaku.

29. maja tečaj v Mežici ob 10 dop. v osnovni šoli in v Žičah pri čebelnjaku g. šol upr. Časla tudi ob 10 dopoldne.

K obilni udeležbi vabimo vse čebelarje, tudi nečlane.

Ob tej priliki podružnice opozarjamo, da se za prireditve za prihodnje mesece zglasijo pri »Zvezi« v Celju najpozneje do 10. dne enega meseca vnaprej, da se more o stvari pravočasno sklepati in oddati uredništvu »Sl. Č.« v objavo.

Beltinska podružnica priredi v nedeljo 12. maja ob 3 popoldne v beltinski šoli poučno predavanje. Predaval bo g. Antauer, šolski upravitelj iz Tišine. Spored predavanja: 1. o boleznih odraslih čebel, 2. o boleznih ličink, 3. o pridelanju dobrega medu in o posodi za med. Povabljeni so vsi čebelarji, člani in nečlani. Pridite vsi!

Ljubljanska oblast:

Na Jesenicah dne 1. maja.

Podružnica za Krtino in okolico vabi na čebelarski tečaj v Dolu v nedeljo 5. maja ob 13 pri čebelnjaku šolskega upravitelja Mayerja. Predaval bo g. Okorn. Pripeljite s seboj vse okoliške čebelarje!

V Šmartnem pri Litiji, dne 12. maja.

V Dobnem pri Mengšu, dne 20. maja.

V Leskovcu pri Krškem, dne 26. maja.

V št. Vidu pri Stični, dne 2. junija.

Vsa ta predavanja bo imel referent oblastnega odbora g. J. Okorn.

Podružnične vesti.

Ljubljanska podružnica. Načelnik pozivlja člane, da mu do 20. maja t. l. prijavijo število panjev, ki jih nameravajo letos postaviti v podružnični čebelnjak pod Krimom. Za vsak

prijavljen panj je treba plačati pristojbino 1 Din. Prednosti predprijave so znane.

Ljubljanska podružnica ima odborovo sejo v četrtek 16. maja t. l. ob 8 zvečer pri »Nacetu«.

Drobiž.

† **Miloš J. Ljubič**, urednik »Hrvatske Pčele« in šolski nadzornik v p. v Osijeku, je dne 25. marca umrl.

Prebridka je izguba, ki je doletela hrvatske čebelarje. Ljubič je bil zelo priljubljena osebnost med čebelarji, ki so zbrani okoli Hrvatsko-slavonskega čebelarskega društva. Zaradi svojega finega in mirnega nastopa, temeljitega čebelarskega znanja ter delavnosti na čebelarskem polju, je užival splošno spoštovanje. Dolgo let je bil tajnik omenjenega društva, nad 25 let pa urednik »Hrvatske Pčele«. Kljub visoki starosti 73 let, je še neumorno delal za procvit hrvatskega čebelarstva. Dičila ga je pa tudi skromnost in blago srce, dve lastnosti, ki jih dandanes tako redko srečamo.

Naj v miru počiva! Prizadetim naše iskreno sožalje.

Obrotna, industrijska in kmetijska razstava v Ljutomeru. Od 11. do 18. avgusta t. l. bo v Ljutomeru razstava obrtnih in industrijskih izdelkov ter kmetijskih pridelkov. Udeležba razstavljalcev je, kar se tiče obrti in indu-

strije, neomejena, na kar opozarjamo zainteresente iz vse Slovenije, osobito iz ljutomerskega okraja, Prekmurja, sosednih okrajev in sosednih hrvatskih pokrajin. Na programu je tudi razstava vina iz ljutomerskega in gornjeradgonskega okoliša, razstava gvoveje živine iz ljutomerskega okraja, sadjarska, vrtnarska in čebelarska razstava, razstava poljskih pridelkov, semena in poljedelskih strojev, razstava konj znamenite muropoljske pasme, združena z dirko, ter lovska razstava. Razne strokovne organizacije so obljubile svoje sodelovanje. Za obrtno in industrijsko razstavo sprejema prijave že sedaj razstavni odbor, za ostale panoge pa bodo izšli še posebni pozivi.

Napačno naziranje. Nedavno sem slišal čebelarja, ki je menil, da se o čebelnih boleznih v »Sl. Č.« preveč piše. S tem naziranjem se ne strinjam, ker smo o boleznih še vse premalo poučeni in se naši čebelarji ne zanimajo dovolj za to poglavje čebelarske teorije. Ne rečem, da ni med nami posameznikov, ki poznajo nekatere bolezni prav dobro, toda mno-

go jih je, zlasti v krajih, kjer so bolezni vsakdanji pojav, ki o čebelnih boleznih nimajo pojma. Ker je pa temelj zdravega čebelarstva — zdrava žival, je naša poglavitna dolžnost, da skrbimo za poglobitev vede o čebelnih boleznih v tem pravcu, da bo vsak čebelar imel o najnevarnejših boleznih vsaj osnovne pojme. Ne tajim pa, da ubija pre pogosto štivo o eni in isti snovi zanimanje za čitanje, odnosno za snov. Zato bi morale podružnice poskrbeti, da se kdaj pa kdaj izvrši nazorni pouk.

Kako potrebni smo pouka, občutimo pre-mnogokrat. Skoro neprestano slišimo n. pr. trditev, da spoznamo noseimo že po belem črevu obolele čebele. To nesrečno belo črevo, ki velja strokovnjakom in lajikom za edini nepobitni dokaz bolezni, pa nima brez-pogojne veljave med švicarskimi čebelarskimi učenjaki. Dr. Leuenberger, mož, ki je brez dvoma glede čebelnih bolezni kapaciteta, pa kliče čebelarjem, naj se varujejo, dokazovati noseimo samo na podlagi belega črevesa. S tem hoče povedati, da so tudi čebele, ki imajo rjavo črevo, lahko bolne od noseimo in — da se nam bo treba učiti, dokler bomo živeli...

O predelavi (invertaciji) trsnega sladkorja v panju so se Schönfeldu posrečile zanimive ugotovitve, ki so tudi praktičnega pomena. Čebelam je pokladal različno goste raztopine sladkorja. Pokazalo se je, da čebele goste raztopine sladkorja slabije predelajo, nego redkeje. Ako pokladamo raztopino v razmerju 2 : 1 (2 kg sladkorja na 1 l vode), predelajo čebele le 37% trsnega sladkorja v sadni in grozdni sladkor, pri raztopini 1 : 1 pa 48%. S tem, da dodajamo sladkorni raztopini citronovo kislino, predelave ne pospešujemo, ampak jo oviramo. — To so dragocene ugotovitve, ki naj jih vsak čebelar uvažuje zlasti pri dodajanju zimske zaloge. Pokladali bomo tedaj raztopino sladkorja v razmerju 2 : 1 brez dodatka citronove kisline.

Res uvažamo ameriški med! Našo tozadevno vest v prvi številki »Sl. Č.« potrjuje tudi »Jugoslavenski Lloyd«. Radovedni smo, ali se bo sedaj kdo zganil, da se taki primeri ne bodo mogli ponavljati. Naše čebelarstvo je preveč na tleh, da bi moglo prenesti še uvoz ameriškega medu.

Strahovita žetev zime. Kmetijsko ministrstvo je prejelo poročilo, da je v Bosni in Hercegovini pomrlo čez zimo nad 80% panjev, pa ne zaradi mraza, marveč zaradi lakote. Lanska letina je bila tam doli skrajno slaba.

Čebele so bile jeseni tako rekoč suhe. Čebelarji so jim sicer dali zimsko zalogo, toda prepičlo, ker so računali z milo zimo in zgodnjo pomladjo... Prosili so za trošarine prosti sladkor, pa so (pri prejšnji vladi!) našli gluha ušesa. Sedaj so v kmetijskem ministrstvu vznemirjeni zaradi katastrofe, ki je zadela bosanske čebelarje. Mar bi se bili jeseni vznemirjali ter pomagali čebelarjem! Državna blagajna bi bila prejela nekoliko manj trošarine, zato bi pa ostalo narodu mnogo milijonov premoženja, ki je sedaj za vselej izgubljen.

Zanimiv pojav. Ljubljanski smučarji, ki so obiskali meseca januarja t. l. hrib Slivnico nad Grahovim (v cerkniški dolini), so mi pravili, da so našli na vrhu Slivnice po snegu nešteto mrtvih čebel. Dasi je bilo nad 20° mraza, so čebele zaradi grizavosti izletavale, da bi se otrebile, pa so našle smrt v snegu. Najbližnji čebelnjak je oddaljen od Slivnice dober kilometer zračne črte. Čebele so bile bržkone iz kakega čebelnjaka v Grahovem.

Čebelarstvo v Romuniji. Na mednarodnem čebelarskem kongresu je g. dr. Stamatelache, delegat za Romunijo, povedal o stanju čebelarstva v Romuniji sledeče: Romunija ima okoli 650.000 panjev; od teh je 475.000 z nepremičnim delom in 175.000 s premičnim. Čebelarjev je okoli 13.000. Letno se pridela okoli 3,650.000 kg medu in 190.000 kg voska, kar predstavlja vrednost 600 milijonov dinarjev na leto. Na 1000 prebivalcev pride 26 panjev, na kvadratni kilometer pa 2,2 panja.

O čebelarskem šolstvu je dr. Stamatelache povedal sledeče:

Romunska vlada je leta 1926. odprla prvo državno šolo, v kateri traja pouk tri leta; pouk je teoretičen in praktičen. Iz te šole bodo izšli strokovno izobraženi čebelarji, ki bodo nameščeni po državnih in zasebnih čebelarstvih.

Nadalje je omenil, da je Romunija razdeljena na osem čebelarskih okrožij; vsako okrožje vodi poseben učitelj čebelarstva skupno s kmetijskim uradom. Država jemlje učitelje čebelarstva iz vrst najboljših čebelarjev v državi. Voditi morajo vse tečaje in opravljati predavanja v svojem okraju. Vse to pa vodi eden izmed načelnikov ministrstva za kmetijstvo. Dela se tudi na to, da se uveljavi v vsej državi enotna mera satnikov. Vlada je dala natisniti večje število poučnih knjig in brošur ter jih razdeljuje med čebelarje.

Končno je predavatelj naglasil, da je država na ta način dosegla na čebelarskem polju res lepe uspehe. Od tega bosta imela dobiček ona in narod.

Pavel Svetopoljski.

Cenik čebelarškega orodja in potrebščin,

ki jih ima v zalogi blagovni oddelek Čebelarškega društva za Slovenijo v Ljubljani, Jugoslovanska knjigarna, Pred škofijo (poleg stolne cerkve).

Predmet	Cena	
	Din	p
1. Pripomočki za pomirjenje čebel oziroma za varstvo proti piku.		
Brizgalnica za roje	120	—
Euskol (zavitek)	5	—
Kadilniki (boljši)	60	—
Kadilniki	50	—
Čebelarška kapa s tkanino	40	—
Čebelarška kapa, žimnata	46	—
Pajčolani	25	—
Pajčolani z žimnatim vložkom	—	—
Čebelarške pipe (pihalnik Dathe)	55	—
Razpršilnik za škropljenje čebel z vodo, navaden	6	—
Razpršilnik za steklenice, zelo učinkovit, tudi za vrtno porabo	25	—
Čebelarške rokavice	60	—
Samokadilnik »Vulkan«	120	—
2. Pitanje čebel.		
Baloni za 1 liter	8	—
Baloni za 1 liter z odprtim podstavkom za pitanje iz medišča	16	—
Baloni za 1 liter z zaprtim podstavkom za pitanje iz medišča	18	—
Pitalnik za A. Ž.-panj iz bele pločevine	16	—
3. Matica.		
Barva za označevanje matice, garnitura (štiri barve)	12	—
Matičnice (kletke) raznih vrst . . . . . od Din 2— do	13	—
Matičnice z oddelkom za hrano za razpošiljanje po pošti	3	—
4. Točenje, shranjevanje in konzerviranje medu in voska.		
Čistilnik za med z dvojnimi sitom, iz zelo močne pločevine	130	—
Gonilo najnovejšega sistema	200	—
Leseni obod za dozo za pošiljanje po železnici	10	—
Nastavek s taco za odkrivanje satja ob točenju medu	140	—
Nož za izpodrezavanje satja	10	—
Nož za odkrivanje satja	10	—
Pločevinaste posode za med, à 1/2 kg	3	—
Isto à 1 kg	4	—
Isto à 5 kg	8	—
Pločevinaste posode za med, za 25 kg	40	—
Leseni sodi za 50 kg	50	—
Odlučna štula	70	—
Pločevinasto sito za čiščenje medu (dvojno)	52	50
Stekleničica za pošiljanje medu kot vzorec	2	—
Pločevinasto točilo, neemajlirano, z železnim okriljem, za 3 satnike	880	—
Topilnik za voščine	80	—
Vilice za odkrivanje satja	20	—
5. Satnice in žičenje.		
Deska za pritrdjevanje satnic	6	—
Garnitura za vdelačo satnic (dvojni topilnik za vosek, cevka za lepljenje)	30	—

Predmet	Cena	
	Din	p
Kolesce za vtiranje žice, navadno	14	—
Kolesce za vtiranje žice, boljše	18	—
Luknjač za okvirčke	40	—
Satnice, 1 kg	70	—
Svetiljke za zalivanje satnic »Gratze«	40	—
Šilo za vrtanje luknjic	3	—
Topilnik s svetiljko in žličko za lepljenje satnic »Blitz«	40	—
Žica v klobčiču	3	50
Žica, najfinejša, v originalnem zavitku, 1 zavitek	6	—
6. Panj in njega deli.		
A. Ž.-panj na 9 satnikov z verando	285	—
A. Ž.-panj na 10 satnikov z verando	325	—
Kovinski deli za A. Ž.-panj:		
a) 6 finih palic, 40 cm, à Din 1.—	6	—
b) 2 nosilca za matično rešetko, à Din 1-50	3	—
c) 2 tečaja za vratca, à Din 1-0	3	—
d) 4 tečaji za brade, à Din —75	3	—
e) 2 mreži za okenca, à Din 4.—	8	—
f) 4 zapahi za okenca, à Din —50	2	—
g) 2 zaporici za zaklopnico, à Din —20	—	40
h) ¼ kg kvačic	4	—
i) kljukica za vratca	—	50
j) rešetka za 1 panj, zelo močna, brušena	12	—
Žična mreža za okenca (pocinkana), kvadratni meter	36	—
Okvirčki za A. Ž.-panje (nezbiti), za komad	1	75
Pločevinasta razstojišča, namesto kvačic, za 9 ali 10 satnikov	2	50
Matična rešetka, nemškega fabrikata, kvadratni meter	120	—
Matična rešetka, najfinejša, sestavljena iz palčic, 34×15 cm	18	—
Zapahi za žrela:		
a) kovinski, enostranski	2	—
b) leseni (Trinkov sestav) s peresom	1	50
7. Pripomočki za delo v in izven panja.		
Klešče za A. Ž.-panje	28	—
Klešče za gorško stavbo	25	—
Zaklopna kozica za odlaganje satnikov s čebelami	50	—
Lesen sipalnik za A. Ž.-panje na 9 in 10 satnikov	25	—
Strgulja za snaženje A. Ž.-panjev	10	—
Ščetica za ometanje čebel	8	—
8. Razno.		
Odvijač za vijake	3	—
Jeklena šablona in zabijač (priprava za pritrdjevanje kvačic)	24	—
Tehtnica za obljudene panje	1150	—

V področju osrednjega odbora se je ustanovil poseben odsek za blagovni oddelek, katerega naloga je organizirati nakup in prodajo čebelarских potrebščin, voska in medu ter na ta način pomoči tako članom kakor društvu. Imel bo v zalogi le prvovrstno blago po zmernih cenah. Čebelarji! Podpirajte to društveno ustanovo s tem, da svoje potrebščine le pri njej kupujete. Dobrodošli so odseku vsi dobri nasveti in misli s strani članov.